

1^ο Συμπόσιο Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Ψυχοκινητικής

Περιεχόμενα

Περίληψεις	2-33
Προφορικές ανακοινώσεις	2-13
Αναρτημένες ανακοινώσεις	14-33
Ευρετήριο συγγραφέων	34-41

Περίληψεις

Προφορικών Ανακοινώσεων του 1ου Συμποσίου της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Ψυχοκινητικής

1. ΚΙΝΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ MOTOR COORDINATION AND IMAGERY OF PRESCHOOL CHILDREN

Ζάραγκας Χ., Καμπίτης Χρ., Γιαγκάζογλου Β., Βλαχόπουλος Σ.
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 62100 Σέρρες
hzaragas@yahoo.gr

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η ανίχνευση διαταραχών κινητικού συντονισμού, η ανίχνευση του βαθμού ζωηρότητας νοητικής απεικόνισης, καθώς επίσης, και η μελέτη της σχέσης των διαφόρων επιπέδων κινητικού συντονισμού με το βαθμό ζωηρότητας νοητικής απεικόνισης, 412 παιδιών προσχολικής ηλικίας 4 έως 6 ετών (Μ.Ο.=5 & Τ.Α.= ,08) τα οποία επελέγησαν με τυχαία δειγματοληψία από την περιοχή της Ηπείρου και της Κέρκυρας. Για την αξιολόγηση του κινητικού συντονισμού των παιδιών χρησιμοποιήθηκε το κινητικό τεστ "Motor Assessment Battery for Children (M-ABC, Henderson & Sugden, 1992). Η αξιολόγηση του βαθμού ζωηρότητας σχηματισμού νοητικών εικόνων έγινε με το "The measurement of imagery ability" (Hall, Pongrac & Buckolz, 1985). Χρησιμοποιήθηκαν πίνακες κατανομής συχνοτήτων και τα αντίστοιχα ποσοστά τους όσον αφορά τις τιμές των δύο μεταβλητών, καθώς και ο συντελεστής συσχέτισης Spearman. Από τη σύγκριση των αποτελεσμάτων προκύπτει ένα ποσοστό 4,9% του δείγματος με σοβαρές δυσκολίες στον κινητικό συντονισμό. Παρατηρήθηκε μια σημαντική στατιστικά αρνητική συσχέτιση $r = -0,354$ ($df=410$, $p<0.001$) μεταξύ του βαθμού ζωηρότητας νοητικής απεικόνισης και των διαφόρων επιπέδων κινητικού συντονισμού. Τα παιδιά που παρουσίασαν καλές τιμές κινητικού συντονισμού χωρίς δυσκολίες είχαν και μεγάλο βαθμό ζωηρότητας νοητικής απεικόνισης, ενώ τα παιδιά που παρουσίασαν δυσκολίες στον κινητικό συντονισμό είχαν και μικρές τιμές στο βαθμό ζωηρότητας νοητικής απεικόνισης. Η σπουδαιότητα της παρούσας έρευνας έχει διττή

υπόσταση. Μέσα από την ανάδειξη αυτής της σχέσης των δύο μεταβλητών του κινητικού συντονισμού (σωματικο-κινητικό επίπεδο) και του βαθμού ζωηρότητας νοητικής απεικόνισης (αντιληπτικό - γνωστικό επίπεδο) αποκαλύπτονται ωφέλιμα συμπεράσματα τόσο για την παιδαγωγική επιστήμη, όσο και για τον αθλητισμό. Μέσα από τις διεργασίες ανάπτυξης του κινητικού συντονισμού, και τις διεργασίες αντιληπτικό-γνωστικής ανάπτυξης, προάγονται η κινητική συμπεριφορά και η κινητική μάθηση διαμορφώνοντας έτσι την ολόπλευρη προσωπικότητα του παιδιού που είναι και ο σκοπός της Γενικής Αγωγής. Επίσης, καταδεικνύονται τρόποι πρόωμης ανίχνευσης παιδιών με κινητικές και αντιληπτικές-γνωστικές ιδιαιτερότητες.

Λέξεις κλειδιά: movement ABC, κινητική αδεξιότητα, ψυχοκινητική

2. ΑΔΡΕΣ ΚΑΙ ΛΕΠΤΕΣ ΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΑΙΔΩΝ

GROSS AND FINE MOTOR SKILLS: THE CASE OF ROMA

Σέμογλου Κ., Αλευριάδου Α., Τσαπακίδου Α., Σιώπη Ν., Δάκου Π.
Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 53100
Φλώρινα
ksemoglou@uowm.gr

Οι τσιγγάνοι αποτελούν περίπου το 1,5% του πληθυσμού της Ελλάδας και το 0,3-0,4% του πληθυσμού της Ευρώπης. Τα τελευταία χρόνια, η ενσωμάτωση των τσιγγανοπαίδων στο σχολείο αποτελεί ένα θέμα που έχει απασχολήσει ιδιαίτερα, κοινωνικούς επιστήμονες και εκπαιδευτικούς. Η ιδιαιτερότητα της πολιτισμικής φυσιογνωμίας της Τσιγγάνικης κοινότητας, φαίνεται ότι επηρεάζει και τη σχέση τους με την επίσημη εκπαίδευση. Ειδικότερα, έχει υποστηριχθεί ότι η σχολική αποτυχία των τσιγγανοπαίδων δεν είναι απότοκο των χαμηλότερων αντιληπτικό-κινητικών ικανοτήτων τους, αλλά σύμπτωμα αποτυχίας του εκπαιδευτικού συστήματος και του λανθασμένου τρόπου σχολικής ενσωμάτωσης της μειονότητας αυτής. Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η σύγκριση αδρών και λεπτών αντιληπτικο-κινητικών δεξιοτήτων τσιγγανοπαίδων και μη-τσιγγανοπαίδων. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα επιλέχθηκαν με τη μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας από σχολεία και νηπιαγωγεία των νομών Φλώρινας και Θεσσαλονίκης. Τις δύο πειραματικές ομάδες αποτέλεσαν 40 παιδιά, 20 τσιγγανόπαιδες και 20 μη-τσιγγανόπαιδες, ηλικίας από 6 έως 10 ετών (Μ.Ο. ηλικίας=7.37 έτη, τ.α.=1.74, αγόρια=24, κορίτσια=16). Η αξιολόγηση της κινητικής απόδοσης των παιδιών έγινε α) με τη δοκιμασία αδρής κινητικής ανάπτυξης «Test of Gross Motor Development -2» (Ulrich, 2000) και β) με τη δοκιμασία λεπτής κινητικότητας και οπτικοκινητικού συντονισμού Developmental Test of Visual Motor Integration (Beery, 1997). Η μη-παραμετρική ανάλυση χ² των δεδομένων δεν κατέδειξε στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων σε καμία από τις δοκιμασίες της αδρής κινητικότητας. Αντίθετα, ως προς τη λεπτή κινητικότητα και τον κινητικό συντονισμό, οι επιδόσεις των τσιγγανοπαίδων βρέθηκαν στατιστικά σημαντικά χαμηλότερες (p<.005) από αυτές των μη τσιγγανοπαίδων. Τα παραπάνω ευρήματα μπορούν να ερμηνεύσουν μερικώς την αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης σχολικής αποτυχίας στους τσιγγανόπαιδες μαθητές ή/και τα

προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτοί στην εκπαίδευση. Η συζήτηση α) εστιάζεται στη διερεύνηση των πιθανών παραγόντων που επιδρούν στις χαμηλές επιδόσεις στη λεπτή κινητικότητα και τον οπτικοκινητικό συντονισμό των τριγυνοπαίδων και β) μελετά τρόπους πρόιμης εκπαιδευτικής παρέμβασης για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας των ιδιαιτεροτήτων των τριγυνοπαίδων μαθητών.

Λέξεις κλειδιά: αδρή κινητικότητα, οπτικοκινητικός συντονισμός, τριγυνοπαίδες

3. ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ, ΦΥΣΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΑΖΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ MOTOR PROFICIENCY, PHYSICAL ACTIVITY AND BODY MASS INDEX IN PRESCHOOL AGED CHILDREN

Παπαδόπουλος Δ., Φατούρος Ι., Ταξιλδάρης Κ.

Καραϊσκακη 4, 66031 Καλαμπάκι, Δράμας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,
Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή

dimpapa@phyed.duth.gr

Σκοπός της έρευνας ήταν η σύγκριση της κινητικής απόδοσης και της φυσικής δραστηριότητας (Φ.Δ.) παιδιών προσχολικής ηλικίας με διαφορετικό δείκτη μάζας σώματος (BMI). Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 53 παιδιά (26 αγόρια και 27 κορίτσια), ηλικίας 4-5 ετών (ΜΟ=55.03 μήνες, ΤΑ=5.24 μήνες), τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν σύμφωνα με την τιμή του BMI σε: φυσιολογικά, υπέρβαρα και παχύσαρκα. Η κινητική απόδοση των παιδιών μετρήθηκε με τη δέσμη αξιολόγησης Motorik Modul, η οποία για την ηλικιακή ομάδα των 4-5 ετών, περιλαμβάνει εννέα δοκιμασίες αξιολόγησης της συναρμογής, ευκινησίας και δύναμης. Η αξιολόγηση της Φ.Δ. των παιδιών πραγματοποιήθηκε μέσω της συνέντευξης Interviewleitfaden zur Aktivität für Kinder von 4 bis 6 Jahren. Το 22.6% και το 9.4% των παιδιών κατατάχθηκαν στην κατηγορία των σωματικά υπέρβαρων και παχύσαρκων αντίστοιχα. Η ανάλυση διακύμανσης για έναν παράγοντα (one-way ANOVA) με ανεξάρτητη μεταβλητή το φύλο, δε έδειξε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των αγοριών και των κοριτσιών του δείγματος, τόσο στην κινητική απόδοση ($F_{1,50}=0.175$, $p=.05$), όσο και στη Φ.Δ. ($F_{1,50}=0.646$, $p=.05$). Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης για έναν παράγοντα με ανεξάρτητη μεταβλητή τον BMI, όπου δε διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ φυσιολογικών, υπέρβαρων και παχύσαρκων παιδιών στην κινητική απόδοση ($F_{1,50}=0.37$, $p=.05$). Ωστόσο διαπιστώθηκε, ότι τα παχύσαρκα παιδιά είχαν σημαντικά μικρότερη εβδομαδιαία συμμετοχή για τουλάχιστον 60 λεπτά καθημερινής φυσικής δραστηριότητας, σε σύγκριση με τα παιδιά με φυσιολογικό δείκτη μάζας σώματος (MD= 1.80, $p<.05$). Επιπλέον τόσο τα υπέρβαρα όσο και τα παχύσαρκα παιδιά, κατά τη διάρκεια των κινητικών δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο, είχαν μεγαλύτερο βαθμό κόπωσης σε σύγκριση με τα παιδιά με φυσιολογικό βάρος (MD=0.56, $p<.05$ και MD=1.81, $p<.05$ αντίστοιχα). Τα αποτελέσματα της

παρούσας μελέτης είναι ιδιαίτερα χρήσιμα, για όσους εμπλέκονται στην εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας, διότι υποδεικνύουν πως η έλλειψη Φ.Δ. είναι παράγοντας που σχετίζεται με την παχυσαρκία από αυτή την ηλικία και επισημαίνουν την αναγκαιότητα της εισόδου της Φυσικής Αγωγής στην προσχολική εκπαίδευση.

Λέξεις κλειδιά: υγεία, παχυσαρκία, Motorik Modul, νήπια

4. Η ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

PSYCHOMOTOR EDUCATION IN PRESCHOOL YEARS: AN EXPERIMENTAL RESEARCH

Τρούλη Κ.

Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, 74100 Ρέθυμνο

ktrouli@edc.uoc.gr

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, το σώμα του παιδιού και η ικανότητά του να κινείται αποτελούν το βασικότερο στοιχείο της ανάπτυξής του, εφόσον, μέσα από αυτό, το παιδί εκφράζεται και εξερευνά τον κόσμο. Στην εργασία αυτή, αναφερόμαστε στην ψυχοκινητική αγωγή ως μια μορφή αγωγής που χρησιμοποιεί τη σωματική δραστηριότητα για να πετύχει την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού (σωματικά, νοητικά, κοινωνικο-συναισθηματικά). Σκοπός της εργασίας μας είναι η παρουσίαση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή και την αξιολόγηση πειραματικού προγράμματος ψυχοκινητικής αγωγής για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στο πειραματικό πρόγραμμα που σχεδιάσαμε, η κίνηση γίνεται μέσο για την ενεργοποίηση της σκέψης των παιδιών και την κατάκτηση βασικών διαθεματικών εννοιών και δεξιοτήτων (σωματικοί όροι, λεπτή κινητικότητα, έννοιες χώρου, έννοιες χρόνου). Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 116 νήπια, ηλικίας 58-69 μηνών (ΜΟ= 62,72, ΤΑ= 3,41) που φοιτούσαν κατά το σχολικό έτος 2001-2002 σε δημόσια νηπιαγωγεία των πόλεων Ηρακλείου και Ρεθύμνου. Για τη συλλογή των στοιχείων της έρευνας, κατασκευάσαμε έναν κατάλογο ελέγχου της ψυχοκινητικής δεξιότητας και ελέγξαμε την αξιοπιστία του. Ειδικότερα, τα νήπια αξιολογήθηκαν στη γνώση σωματικών όρων, στην αναπαραγωγή σωματικών στάσεων, στη λεπτή κινητικότητα, στη γνώση εννοιών χώρου, στον προσανατολισμό στο χώρο, στη γνώση της έννοιας της τάξης και διαδοχής και του ρυθμού. Στη συνέχεια, τα νήπια χωρίστηκαν σε δύο ομάδες (πειραματική 53 και ελέγχου 63). Η πειραματική διαδικασία ολοκληρώθηκε σε τρεις φάσεις: έλεγχος της ψυχοκινητικής δεξιότητας στην αρχή της σχολικής χρονιάς, εφαρμογή του ψυχοκινητικού προγράμματος στην πειραματική ομάδα (για 12 συνεχόμενες εβδομάδες), νέος έλεγχος της ψυχοκινητικής δεξιότητας των νηπίων προκειμένου να αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα του προγράμματος. Οι ομάδες ελέγχθηκαν για την ισοδυναμία τους πριν την

εφαρμογή του πειραματικού προγράμματος. Η στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων της έρευνας πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πακέτο SPSS. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, το πειραματικό πρόγραμμα ψυχοκινητικής αγωγής που εφαρμόστηκε στην πειραματική ομάδα είχε σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση των παραγόντων που αξιολογήθηκαν: γνώση σωματικών όρων ($t=5.869$, $p<.001$), αναπαραγωγή σωματικών στάσεων ($t=8,996$, $p<.001$), λεπτή κινητικότητα ($t=6.818$, $p<.001$), γνώση εννοιών χώρου ($t=5.459$, $p<.001$), προσανατολισμό στο χώρο ($t=9.276$, $p<.001$), γνώση της έννοιας της τάξης και διαδοχής ($t=4.220$, $p<.001$) και του ρυθμού ($t=7.577$, $p<.001$), σε σύγκριση με την ομάδα ελέγχου που ακολούθησε το τυπικό-παραδοσιακό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου. Η συνολική βελτίωση της πειραματικής ομάδας στους παράγοντες που αξιολογήθηκαν υπήρξε στατιστικά σημαντική ($t=9.441$, $p<.001$). Τα πορίσματα της παρούσας έρευνας έδειξαν ότι, η ψυχοκινητική αγωγή μπορεί να παίζει καθοριστικό ρόλο στην κατάκτηση θεμελιωδών εννοιών (σώμα, χώρος, χρόνος) που προσφέρονται για διαθεματική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία.

Λέξεις κλειδιά: ολόπλευρη ανάπτυξη, προσχολική εκπαίδευση, θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες.

5. ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ

TRANSDISCIPLINARY ASSESSMENT OF SENSORYMOTOR AND PSYCHOMOTOR SKILLS OF CHILDREN WITH DEVELOPMENTAL DISABILITY

Καρτασίδου Α., Σαμψωνίδου Α., Βαρσάμης Π.

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής,
Εγνατία 156, 54006 Θεσσαλονίκη

lefka@uom.gr

Η συγκεκριμένη εργασία έχει ως σκοπό την παρουσίαση αποτελεσμάτων από τη διεπιστημονική αξιολόγηση των αισθητικοκινητικών και ψυχοκινητικών δεξιοτήτων παιδιών με αναπτυξιακή καθυστέρηση. Στη διαδικασία της αξιολόγησης συμμετείχαν ως διεπιστημονική ομάδα μια ειδική παιδαγωγός, μια μουσικός, μια εργοθεραπεύτρια και ένας καθηγητής φυσικής αγωγή με ειδίκευση στην ειδική φυσική αγωγή. Πιο συγκεκριμένα διερευνήθηκε η συσχέτιση ανάμεσα - στη σύντομη μορφή του Lincoln-Oseretzky (LOS-KF-18) (Eggert, 1974), που αξιολογεί την κινητική ανάπτυξη, - στο αισθητηριακό προφίλ (Dunn, 1999), που δίνει τη δυνατότητα στους ειδικούς να μετρήσουν με μια σταθερή μέθοδο τις ικανότητες αισθητηριακής επεξεργασίας του παιδιού και να διατυπώσει ένα προφίλ σχετικά με το πώς επηρεάζει τη λειτουργική απόδοση του στην καθημερινή ζωή του, και - σ' ένα μουσικό - αισθητηριακό εργαλείο αξιολόγησης (Grant, LeCroy, 1986), που μετρά την ρυθμική αντίληψη σε τέσσερις διαφορετικές αισθητηριακές συνθήκες (απτικά, ακουστικά, οπτικά, ακουστικά - οπτικά - απτικά). Την ομάδα στόχο αποτέλεσαν παιδιά με νοητική και αναπτυξιακή καθυστέρηση από 5 έως 12 ετών. Στο παρόν δείγμα συγκεντρώθηκαν στοιχεία από 19 παιδιά (15 αγόρια και 4 κορίτσια) μέσης ηλικίας 7.3 (± 1.6) ετών. Βάσει επίσημων στοιχείων, τα 11 παιδιά παρουσίασαν αναπτυξιακή καθυστέρηση και τα υπόλοιπα 7 νοητική καθυστέρηση. Οι σχέσεις μεταξύ των μεταβλητών της έρευνας αξιολογήθηκαν βάσει μη παραμετρικών συσχετίσεων όπου χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής R του Spearman. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι επιδόσεις των μαθητών στο LOS-KF-18 (συνολικό σταθμισμένο σκορ) συσχετιζόταν στατιστικά σημαντικά με όλες τις παραπάνω μεταβλητές του μουσικού-αισθητηριακού εργαλείου. Αν και το LOS-KF-18 δίνει

ένα και μόνο σκορ ψυχοκινητικής ανάπτυξης, εξετάστηκαν και οι συσχετίσεις των θεμάτων του με εκείνα του μουσικού-αισθητηριακού εργαλείου. Συγκεκριμένα, η ικανότητα ισορροπίας έχει άμεση σχέση με την ακουστική ικανότητα, ενώ αυτή της συνέργειας αδρών-ρυθμικών κινήσεων με την αναπαραγωγή ρυθμικών μοτίβων. Το ίδιο σημαντικές ήταν οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών του μουσικού-αισθητηριακού εργαλείου. Όσον αφορά στο αισθητηριακό προφίλ σημαντικές συσχετίσεις εντοπίστηκαν με το LOS-KF-18 ανάμεσα - στη χαμηλή καταγραφή και στην απτική λειτουργία με τις ασκήσεις στον λαβύρινθο και την κυκλική κίνηση των δεικτών στο πλάι, - στη χαμηλή καταγραφή και στην οπτική λειτουργία με το πιάσιμο της μπάλας, και - στη λεπτή κίνηση, στην οπτική και στην απτική λειτουργία με την άσκηση των δύο χεριών για τα σπέρτα και τα κέρματα. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν την ανάγκη για πιο συστηματική μελέτη και διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στις αισθητικοκινητικές και ψυχοκινητικές δεξιότητες των παιδιών με αναπτυξιακή καθυστέρηση γεγονός που πρέπει να αποτελέσει μέλημα μελλοντικών ερευνών καθώς μπορεί να έχει ανιχνευτική ή/ και διαγνωστική αξία.

Λέξεις κλειδιά: LOS-KF-18, μουσικό - αισθητηριακό εργαλείο αξιολόγησης, αισθητηριακό προφίλ

**6. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟΧΩΝ ΣΤΗΝ
ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΠΟ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ
PARTICIPATION AND INDIVIDUALIZATION APPROACH IN
PSYCHOMOTRICITY IN PRESCHOOL CHILDREN OF DIFFERENT
CULTURAL GROUPS**

Γκαζή Σ., Καμπάς Α., Χριστοφορίδης Χ., Ξανθή, Π., Ταξιλδάρης Κ.
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
sgkazi@xan.duth.gr

Οι βασικοί στόχοι στην ψυχοκινητική είναι: οι εμπειρίες με το σώμα, με τα υλικά και οι κοινωνικές εμπειρίες. Τα «εργαλεία» της ψυχοκινητικής για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι: η συμμετοχικότητα και η εξατομίκευση. Η συμμετοχικότητα έχει να κάνει με τη συλλογική λειτουργία και τη λήψη αποφάσεων πριν και κατά τη διάρκεια του μαθήματος και η εξατομίκευση αφορά τη διαβάθμιση των βαθμών δυσκολίας εκτέλεσης, ανάλογα με τα ατομικά χαρακτηριστικά κάθε παιδιού. Αυτή η προσέγγιση δεν είναι βέβαιο ότι έχει τα ίδια αποτελέσματα σε παιδιά διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Στην εργασία αυτή μελετήθηκε η επίδραση ενός παρεμβατικού προγράμματος ψυχοκινητικής, σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 145 παιδιά ηλικίας 4-6 ετών, χριστιανών γηγενών (n=38), χριστιανών παλιννοστούντων (n=36), μουσουλμάνων γηγενών (n=38) και μουσουλμάνων παλιννοστούντων (n=34) που φοιτούν σε δημόσια νηπιαγωγεία της Κομοτηνής. Τα παιδιά του δείγματος αξιολογήθηκαν καταρχάς με τη σύντομη μορφή της δέσμης BOTMP-SF (Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency-Short Form). Στη συνέχεια το δείγμα χωρίστηκε σε πειραματική (ΠΟ: n=71) και ομάδα ελέγχου (ΟΕ: n=74). Τα παιδιά της ΠΟ συμμετείχαν σε πρόγραμμα ψυχοκινητικής συνολικής διάρκειας 4 μηνών, το οποίο πραγματοποιούνταν 3 φορές την εβδομάδα και η κάθε εκπαιδευτική μονάδα διαρκούσε 30-45 λεπτά. Μετά την εφαρμογή του προγράμματος στην ΠΟ, οι δυο ομάδες μετρήθηκαν ξανά. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου τα παιδιά της ΟΕ συμμετείχαν μόνο στο καθημερινό πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων τους. Εξαιρέθηκαν τα παιδιά εκείνα που συμμετείχαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος σε εξωσχολικές δραστηριότητες συγγενείς με το πρόγραμμα που εφαρμόστηκε. Η ανάλυση διακόμενου για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις έδειξε ότι τα παιδιά της ΠΟ

επωφελήθηκαν από την εφαρμογή του προγράμματος σημειώνοντας στατιστικά σημαντικές βελτιώσεις, σε αντίθεση με τα παιδιά της ΟΕ που δεν βελτιώθηκαν. Ωστόσο οι επιμέρους συγκρίσεις που πραγματοποιήθηκαν με το τεστ πολλαπλών συγκρίσεων Bonnferroni έδειξαν ότι τα οφέλη εντός της ΠΟ ήταν διαφορετικά. Οι χριστιανοί, είτε γηγενείς είτε παλιννοστούντες έδειξαν να βελτιώνονται στατιστικά σημαντικά περισσότερο από τους μουσουλμάνους. Το γεγονός αυτό αποδίδεται στις διαφορετικές πολιτισμικές καταβολές των δυο ομάδων.

Λέξεις κλειδιά: νηπιακή ηλικία, παρακίνηση, πολυπολιτισμικότητα

Αναρτημένες Περιλήψεις 1ου Συμποσίου Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρίας Ψυχοκινητικής

1. Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ OLYMPIC EDUCATION IN KINDERGARTEN WITHIN THE “PSYCHOMOTRICITY” CONTEXT

Καμπάς Α., Αλμπανιδης Ε., Ξανθή Π., Αγγελούσης Ν., Φατούρος Ι.
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
akampas@phyed.duth.gr

Στην παιδική ηλικία η Φυσική Αγωγή παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη όλων των παραμέτρων της ανθρώπινης προσωπικότητας, συμβάλλοντας σε ποικίλους τομείς. Οι ίδιοι στόχοι προάγονται σε σημαντικό βαθμό και πάντα συμπληρωματικά μέσω της Ολυμπιακής Παιδείας. Ωστόσο η Ολυμπιακή Παιδεία δεν θεσμοθετήθηκε στο Νηπιαγωγείο αν και θα αποτελούσε σημαντικό βοήθημα για τους/τις παιδαγωγούς. Οι βασικοί στόχοι που επιδιώκονται σύμφωνα με το εγχειρίδιο του ΥΠΕΠΘ για το Δημοτικό Σχολείο ισχύουν και για το Νηπιαγωγείο και είναι οι εξής: 1. Μύηση μέσα από την πράξη στην ιστορία και τις αξίες της Ολυμπιακής παράδοσης. 2. Κατανόηση θεμάτων που σχετίζονται με την ηθική στον αθλητισμό. 3. Απόκτηση εμπειριών από μη διαδεδομένα Ολυμπιακά αθλήματα. 4. Ανάπτυξη τεχνικών και δεξιοτήτων που σχετίζονται με τον έλεγχο της συμπεριφοράς στα σπορ και στην καθημερινή ζωή. 5. Κατανόηση της σπουδαιότητας του εθελοντισμού για την επιτυχία των αγώνων. 6. Διαμόρφωση θετικής στάσης απέναντι στον αθλητισμό και τον Ολυμπισμό, μέσα από καινοτόμες δράσεις που προωθούν τη συμμετοχή, την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα. 7. Απόκτηση εμπειριών και γνώσεων σχετικά με τις ευεργετικές επιδράσεις της άσκησης στην υγεία. Οι βασικές κατευθύνσεις του προγράμματος για το Δημοτικό Σχολείο διέπονται από τις παρακάτω αρχές διδασκαλίας: 1. μη αποκλεισμός, ισονομία καθώς και ομαδικότητα-ευ αγωνίζεσθε. Από τα παραπάνω φαίνεται ότι αν και η Ολυμπιακή Παιδεία δε θεσμοθετήθηκε στο Νηπιαγωγείο η εφαρμογή της κινείται καταρχάς πάνω στους άξονες της Ψυχοκινητικής που αποτελεί σήμερα το πλέον αποδεκτό παιδαγωγικό μοντέλο για την προσχολική ηλικία, εστιάζοντας στις αρχές της συμμετοχικότητας και της

εξατομίκευσης και συνάμα στοχεύοντας στην καλλιέργεια και ανάπτυξη όλων των στοιχείων της προσωπικότητας. Οι θεματικές ενότητες που περιέχονται στο πρόγραμμα είναι χαρακτηριστικές προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι: αρχαίοι Ο.Α., σύγχρονοι Ο.Α., Αθήνα 2004, Ελλάδα 2004, ηθικά-κοινωνικά ζητήματα, παραολυμπιακοί αγώνες, μη διαδεδομένα αθλήματα. Οι επιλογές προσέγγισης των στόχων ανά θεματική ενότητα είναι: θεωρητική, εικαστική και κινητική.

Λέξεις κλειδιά: ολυμπισμός, προσχολική ηλικία, διαθεματικότητα

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

EVALUATION OF MOTOR DEVELOPMENT IN EARLY SCHOOL AGE CHILDREN

Παναγοπούλου Β., Νάκου Ι., Γιαννακούλια Β., Καμπάς Α., Σερμπέζης Β.,
Γουλιμάρης Δ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
vpanagop@phyed.duth.gr

Η μελέτη της κινητικής ανάπτυξης, δηλαδή της δια βίου προοδευτικής μεταβολής της κινητικής συμπεριφοράς του ατόμου και των παραγόντων που επιδρούν σ' αυτή, αποτελεί τις τελευταίες δεκαετίες δημοφιλές πεδίο μελέτης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών που παρέχουν σημαντικές πληροφορίες τόσο για το επίπεδο ανάπτυξης των παιδιών όσο και για το σωστό σχεδιασμό και την εφαρμογή κατάλληλων προγραμμάτων κινητικής αγωγής. Σκοπός της εργασίας ήταν να αξιολογηθεί το επίπεδο κινητικής ανάπτυξης παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας και να μελετηθεί αν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στην απόδοση ως προς το φύλο και την ηλικία. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 150 μαθητές Δημοτικού (72 αγόρια και 78 κορίτσια) ηλικίας 69- 99 μηνών (Μ.Ο=83,75, Τ.Α=7,43), που παρακολουθούσαν το παραδοσιακό πρόγραμμα του σχολείου και δε συμμετείχαν σε κάποιο οργανωμένο πρόγραμμα άσκησης. Για την αξιολόγηση της κινητικής συναρμογής χρησιμοποιήθηκε η Δέσμη Συναρμογής Σώματος Koerperkoordinationstest fuer kindern, ΚΤΚ, που θεωρείται από τις πλέον αξιόπιστες ($r=.90$) για παιδιά ηλικίας 5-14 ετών. Τα επιμέρους τεστ που συγκροτούν τη δέσμη υπολογίζουν: α) την ικανότητα ισορροπίας στο βάδισμα προς τα πίσω σε τρεις δοκούς διαφορετικού πλάτους, β) την υπερπήδηση εμποδίου με το ένα πόδι, γ) στο πλάγιο άλμα και δ) στην πλάγια μετακίνηση και επανατοποθέτηση αντικειμένου. Η ανάλυση διακύμανσης για δυο παράγοντες έδειξε στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς το φύλο ($F=8.064$, $p<.005$), αλλά και την ηλικία ($F=6.345$, $p<.005$), καθώς τα αγόρια ($MD=2.046$, $p<.005$) και τα μεγαλύτερα σε ηλικία παιδιά ($MD=3.221$, $p<.005$) σημείωσαν καλύτερες επιδόσεις σε όλα τα επιμέρους τεστ αλλά και στο σύνολο της δέσμης.

Λέξεις κλειδιά: κινητική ανάπτυξη, πρωτοσχολική ηλικία, εργαλεία αξιολόγησης

3. ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTOR PERFORMANCE AND ACCIDENT PRONENESS IN PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL CHILDREN

Ιωαννίδου Ι., Αγγελούσης Ν., Μαυρομάτης Γ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή

iioannid@phyed.duth.gr

Στη σημερινή εποχή τόσο τα παιδιά όσο και οι νέοι γίνονται όλο και λιγότερο δραστήριοι και υιοθετούν ένα τρόπο ζωής καθιστικό, μπροστά στην τηλεόραση και τον υπολογιστή. Παρόλα αυτά, μέσα στο σχολείο τα παιδιά ξεφεύγουν από τις παραπάνω συνήθειες και γίνονται πιο δραστήρια. Λόγω όμως αυτής της αυξημένης φυσικής δραστηριότητας των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον, προκαλούνται πολλά ατυχήματα κατά τη διάρκεια της σχολικής ώρας συγκριτικά με τα ατυχήματα που συμβαίνουν κατά την διάρκεια των υπόλοιπων ωρών της ημέρας. Σαν αποτέλεσμα τραυματισμοί όπως εξarthρώσεις, γρατζουνιές και μελανιές είναι πολύ συχνοί και συμβαίνουν σε καθημερινή βάση καθώς τα παιδιά τρέχουν και παίζουν ή χρησιμοποιούν εξοπλισμό. Αυτά τα ατυχήματα και οι τραυματισμοί δεν προκαλούν μόνο πόνο και κίνδυνο για μελλοντικές επιπλοκές, αλλά αποτελούν επίσης μεγάλο κόστος για την κοινωνία. Αυτό διότι για τα ατυχήματα οι κυβερνήσεις ξοδεύουν μεγάλα ποσά για νοσηλεία και θεραπεία των τραυματισμένων παιδιών. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετηθεί η σχέση της κινητικής απόδοσης και της τάσης για ατυχήματα στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία μέσα από μια διερεύνηση στη διεθνή βιβλιογραφία. Πιο συγκεκριμένα μελετήθηκαν οι παράγοντες που συνέβαλλαν στην πρόκληση του ατυχήματος ενός μαθητή. Τέλος ερευνήθηκε η σχέση κινητικής απόδοσης και σοβαρότητας τραυματισμού. Από τα αποτελέσματα φαίνεται πως στην τάση για εμπλοκή ενός παιδιού σε ατυχήματα σημαντικό ρόλο παίζουν η ηλικία, το φύλο και το επίπεδο κινητικής ικανότητας. Οι περισσότερες έρευνες συνηγορούν πως τα αγόρια είναι πιο ευάλωτα στα σχολικά ατυχήματα σε αναλογία 2 προς 1. Επίσης σχετικά με την συχνότητα ατυχημάτων και την ηλικία φαίνεται πως οι περισσότερες έρευνες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι όσο μεγαλώνουν τα παιδιά γίνονται πιο επιρρεπή σε ατυχήματα μέχρι το τέλος της πρώτης σχολικής ηλικίας. Ακόμα σχετικά με το μέλος που

υπόκειται τον τραυματισμό γενικά φαίνεται πως στο 93% των ατυχημάτων συνήθως τραυματίζονται τα άκρα. Όσον αφορά για το επίπεδο κινητικής ικανότητας φαίνεται πως αυτή έχει σημαντικό ρόλο στην αποφυγή ενός ατυχήματος.

Λέξεις κλειδιά: κινητική ικανότητα, τραυματισμός, σχολικό περιβάλλον

**4. ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΒΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ
ΒΗΜΑΤΟΜΕΤΡΩΝ OMRON, WALKING STYLE PRO HJ-720IT-E2 ΚΑΙ
WALKING STYLE II, ΚΑΙ YAMAX SW-200.
A STUDY ON THE ACCURACY OF THREE PEDOMETERS: OMRON
WALKING STYLE PRO HJ-720IT-E2, OMRON WALKING STYLE II AND
YAMAX SW-200**

Γιαννακίδου Δ., Πρίμπα Ε., Μιχαηλίδης Ι., Ντουρουντός Ι., Καμπάς Α.,
Μιχαλοπούλου Μ., Φατούρος Ι., Αγγελούσης Ν.
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
dimgiann@phyed.duth.gr

Σκοπός της μελέτης είναι να αξιολογήσει την ακρίβεια καταγραφής βημάτων των βηματόμετρων Walking style Pro HJ-720IT-E2 και Walking style II της OMRON και του βηματομέτρου Yamax SW-200 σε διαφορετικές δρομικές ταχύτητες. Στη μελέτη συμμετείχαν 32 φοιτητές (n=18, ηλικία: MO=273,49±29,25 μήνες) και φοιτήτριες (n=14, ηλικία: MO=268,36±28,15, μήνες) του ΤΕΦΑΑ-ΔΠΘ. Μετρήθηκε το βάρος και το ύψος των συμμετεχόντων χωρίς υποδήματα και με ελαφρύ ρουχισμό, με ζυγαριά και αναστημόμετρο SECA αντίστοιχα. Τα βηματόμετρα OMRON φορέθηκαν με ειδική σταθεροποιητική ζώνη δεξιά και αριστερά στο επίπεδο της μέσης και στο ύψος του ισχίου των δοκιμαζόμενων. Στη δεξιά πλευρά και δίπλα από το HJ-720IT-E2 τοποθετήθηκε το βηματομέτρο Yamax SW-200, αφού προηγουμένως ελέγχθηκε μέσω πιλοτικής μελέτης η επίδραση της θέσης στην ακρίβεια καταγραφής των βημάτων στις δυο ακραίες ταχύτητες του πρωτοκόλλου. Το πρωτόκολλο που χρησιμοποιήθηκε περιλάμβανε πεντάλεπτο βάδισμα σε κάθε μια από τις ταχύτητες 54, 67, 80, 94 και 107 mmⁱⁿ-1 στον εργοδιάδρομο RAM-770S. Στο τέλος κάθε προσπάθειας οι εξεταζόμενοι παρέμεναν ακίνητοι στον εργοδιάδρομο για 1 λεπτό έτσι ώστε να καταγραφούν τα δεδομένα της επίκαιρης ταχύτητας. Επιπρόσθετα, για κάθε ταχύτητα καταγράφονταν ο πραγματικός αριθμός βημάτων με τη βοήθεια δυο χειροκίνητων καταμετρητών βημάτων τύπου Basch SJ-504 τους οποίους χειρίζονταν εκπαιδευμένο προσωπικό. Για την ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις με επαναλαμβανόμενο παράγοντα τον αριθμό βημάτων σε κάθε ταχύτητα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι δεν υπήρξε στατιστικά σημαντική απόκλιση στην καταγραφή από τον πραγματικό αριθμό βημάτων, για κανένα βηματομέτρο: για

την πρώτη ($F=1,265$, $p=.305$, $n2=.116$), δεύτερη ($F=3,621$, $p=.025$, $n2=.273$) και τρίτη ($F=2,307$, $p=.097$, $n2=.193$) ταχύτητα του πρωτοκόλλου. Αντίθετα, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές αποκλίσεις στην καταγραφή βημάτων για την τέταρτη ($F= 4,024$, $p<0.05$, $n2= .294$) και πέμπτη ταχύτητα ($F= 3,572$, $p<0.05$, $n2= .270$). Η στατιστικά σημαντικές διαφορές εντοπίστηκαν μέσω του τεστ πολλαπλών συγκρίσεων Bonferroni, στην καταγραφή των βημάτων με το βηματόμετρο Yamax SW-200 (4η ταχύτητα: $MD= -3,72$, $p<0.05$, 5η ταχύτητα: $MD= -5,16$, $p<0.05$). Από τα αποτελέσματα συμπεραίνουμε ότι τα βηματόμετρα Walking style Pro HJ-720IT-E2 και Walking style II της OMRON δεν παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικές αποκλίσεις σε καμία από τις πέντε δρομικές ταχύτητες που μελετήθηκαν, σε αντίθεση με το Yamax SW-200, το οποίο παρουσίασε στατιστικά σημαντικές αποκλίσεις στις δρομικές ταχύτητες 94 και 107 $\text{mm}\cdot\text{min}^{-1}$.

Λέξεις κλειδιά: βηματόμετρο, φυσική δραστηριότητα και άσκηση

5. ΣΧΕΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗ ΜΑΖΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ (BMI) ΜΕ ΚΑΘΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ 10-11 ΕΤΩΝ
PHYSICAL ACTIVITY AND BODY MASS INDEX (BMI) RELATIONSHIP WITH SEDENTARY BEHAVIORS IN 10-11 YEARS OLD CHILDREN

Παυλίδου Σ., Μιχαλοπούλου Μ., Αγγελούσης Ν.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή

spavlid@phyed.duth.gr

Τα οφέλη της φυσικής δραστηριότητας στην υγεία εντοπίζονται από την παιδική ακόμη ηλικία. Τα τελευταία χρόνια, έχει παρατηρηθεί μείωση των επιπέδων φυσικής δραστηριότητας στα παιδιά, ενώ παράλληλα η παιδική παχυσαρκία παρουσιάζει μια αλματώδη αύξηση. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξεταστεί η σχέση που υπάρχει μεταξύ της φυσικής δραστηριότητας και του BMI με καθιστικές συμπεριφορές παιδιών, όπως η παρακολούθηση τηλεόρασης, η χρήση Η/Υ και το διάβασμα. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 61 παιδιά, 29 αγόρια και 32 κορίτσια, μέσου όρου ηλικίας ($MO=10.5 \pm 0.5$ έτη), βάρους ($MO=47.9 \pm 11.7$ κιλά) και ύψους ($MO=1.56 \pm 0.1$ μέτρα), που φοιτούν σε δημοτικά σχολεία της Κομοτηνής. Η καταγραφή της φυσικής δραστηριότητας πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των βηματομέτρων Yamax Digi-walker SW 200 και των ημερολογίων ανάκλησης φυσικής δραστηριότητας τριών ημερών. Η καταγραφή των βημάτων από τα βηματομέτρα πραγματοποιήθηκε για τέσσερις συνεχόμενες ημέρες (Παρασκευή- Τρίτη). Παράλληλα, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν την κύρια δραστηριότητα που πραγματοποίησαν σε 34 διαστήματα των τριάντα λεπτών καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας για τις δυο ημέρες του Σαββατοκύριακου και την Δευτέρα. Τα δεδομένα που προέκυψαν από τα ημερολόγια ανάκλησης μετατράπηκαν σε τιμές MET με βάση το χρόνο, την ένταση και την συχνότητα της φυσικής δραστηριότητας που έκανε ο κάθε εξεταζόμενος. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των σωματομετρικών χαρακτηριστικών του δείγματος, μετρήθηκε το σωματικό βάρος με τη χρήση ζυγαριάς ακριβείας (0.1 kg) και το σωματικό ύψος με τη χρήση διαβαθμισμένου αναστημόμετρου (1cm) ώστε να υπολογιστεί ο δείκτης σωματικής μάζας (BMI ως kg/m^2). Για την ανάλυση των δεδομένων εφαρμόστηκε η ανάλυση συσχέτισης Pearson. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τα βήματα είχαν αρνητική συσχέτιση με τις ώρες που τα παιδιά διάβαζαν, ενώ δεν βρέθηκε σημαντική συσχέτιση μεταξύ των βημάτων και των ωρών που τα παιδιά

παρακολουθούν τηλεόραση και ασχολούνται με τον Η/Υ. Σημαντική συσχέτιση βρέθηκε επίσης ανάμεσα στο ΒΜΙ και τις ώρες ασχολίας με τον Η/Υ. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι οι ώρες μελέτης εμφανίζονται ως ένας σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας της φυσικής δραστηριότητας των παιδιών ενώ οι ώρες που τα παιδιά κάθονται μπροστά στον Η/Υ φαίνεται να επηρεάζει τη σωματική τους σύσταση.

Λέξεις κλειδιά: φυσική δραστηριότητα, δείκτης μάζας σώματος, παιδιά, καθιστικές συμπεριφορές.

**6. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΕΣΜΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΡΥΘΜΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ «HIGH/SCOPE BEAT COMPETENCE ANALYSIS TEST»
DETERMINATION OF TEST-RETEST RELIABILITY OF THE BATTERY
“HIGH/SCOPE BEAT COMPETENCE ANALYSIS TEST” RESULTS**

Χατζηκωνσταντίνου Ε., Βενετσάνου Φ., Στάμου Α., Αγγελούσης Ν.

Α. Παπανδρέου 222, 56626, Συκιές, Θεσσαλονίκη, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τ.Μ.Ε.Τ.
elemolu@yahoo.com

Η ρυθμική ικανότητα, η οποία ορίζεται ως η ικανότητα απόδοσης επαναλαμβανόμενων, αδρών, κινητικών γεγονότων με ακρίβεια στο χώρο και το χρόνο, είναι μία από τις συναρμοστικές ικανότητες και η ανάπτυξη της αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό ερευνητικό πεδίο διότι σχετίζεται με τη βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων, την ακαδημαϊκή επίδοση, τη χορευτική εκτέλεση και τον αθλητισμό. Η σημαντικότητά της απαιτεί ένα έγκυρο και αξιόπιστο εργαλείο μέτρησής της. Η δέσμη «High/Scope Beat Competence Analysis Test», την οποία κατασκεύασε η Phyllis Weikart, είναι ένα εργαλείο αξιολόγησης ρυθμικής ικανότητας, του οποίου η καταλληλότητα σε ελληνικό πληθυσμό δεν έχει ελεγχθεί. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η πιλοτική μελέτη της αξιοπιστίας επαναλαμβανόμενων μετρήσεων της δέσμης αξιολόγησης ρυθμικής ικανότητας «High/Scope Beat Competence Analysis Test». Για τον έλεγχο του παραπάνω κριτηρίου αναλύθηκαν οι επιδόσεις 81 παιδιών ηλικίας πέντε έως οχτώ ετών από τη Μακεδονία και τη Θράκη. Από αυτά, 18 ήταν μαθητές/τριες νηπιαγωγείου, 23 μαθητές/τριες Α΄ δημοτικού, 21 μαθητές/τριες Β΄ δημοτικού και 19 μαθητές/τριες Γ΄ δημοτικού. Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ο intra-class συντελεστής συσχέτισης και ο συντελεστής α του Cronbach. Οι τιμές του intra-class συντελεστή συσχέτισης για κάθε τεστ της δέσμης κυμάνθηκαν μεταξύ $R = .47$ και $R = .65$, ενώ οι τιμές του Cronbach's α συντελεστή συσχέτισης για κάθε τεστ της δέσμης κυμάνθηκαν μεταξύ $\alpha = .64$ και $\alpha = .78$. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η αξιοπιστία επαναλαμβανόμενων μετρήσεων υποστηρίχθηκε αλλά όχι επαρκώς.

Λέξεις κλειδιά: εργαλεία αξιολόγησης, καταλληλότητα εργαλείου

7. ΣΧΕΣΗ BMI, ΦΥΣΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
RELATIONSHIP BETWEEN BMI, PHYSICAL ACTIVITY AND TV-WATCHING IN PRESCHOOL AGED CHILDREN.

Τέρση Π., Φατούρος Ι., Αγγελούσης Ν.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή

ptersi@phyed.duth.gr

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της σχέσης μεταξύ του δείκτη σωματικής μάζας (BMI), της φυσικής δραστηριότητας, και των ωρών παρακολούθησης τηλεόρασης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 102 παιδιά (49 αγόρια, 53 κορίτσια) ηλικίας 48-79 μηνών (Μ.Ο.=60,67, Τ.Α.=7,07), από τις Σέρρες. Μετρήθηκαν το ύψος και η σωματική μάζα, με αναστημόμετρο και ζυγαριά SECA αντίστοιχα, το επίπεδο φυσικής δραστηριότητας με το βηματόμετρο OMRON walking style II, ενώ οι ώρες παρακολούθησης τηλεόρασης και ενασχόλησης με «ψηφιακά» παιχνίδια καταγράφηκαν μέσω σχετικού ερωτηματολογίου που συμπληρώθηκε από τους γονείς. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης για έναν παράγοντα (one-way Anova). Από τα αποτελέσματα δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του BMI στον αριθμό βημάτων/εβδ. ($F=.411$, $p=.672$), στον αριθμό διανυθέντων χλμ./εβδ. ($F=.411$, $p=.673$), αλλά ούτε και στον χρόνο παρακολούθησης τηλεόρασης/ημερ. ($F=.004$, $p=.996$). Ωστόσο βρέθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση των ωρών παρακολούθησης τηλεόρασης/ημερ. στον αριθμό βημάτων/εβδ. ($F=10.24$, $p<.005$) και στον αριθμό διανυθέντων χλμ./εβδ. ($F=10.25$, $p<.005$), όπου τα παιδιά που έβλεπαν λιγότερο από 1 ώρα τηλεόραση την ημέρα εμφάνιζαν στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερο αριθμό βημάτων/εβδ. ($MD=23673.5$, $p<.005$) και περισσότερα χλμ./εβδ. ($MD=9.48$, $p<.005$) από τα παιδιά που έβλεπαν πάνω από 5 ώρες τηλεόραση την ημέρα. Συμπερασματικά, είναι πιθανό, ο δείκτης BMI να μην είναι αρκετός για την προσχολική περίοδο ώστε να καταδείξει τις όποιες διαφοροποιήσεις καταγράφονται σε μεγαλύτερες ηλικίες. Ωστόσο είναι προφανές ότι υπάρχει μια σχέση μεταξύ φυσικής δραστηριότητας και ωρών παρακολούθησης τηλεόρασης που είναι ιδιαίτερα ανησυχητική εφόσον μάλιστα κανείς αναλογιστεί την πρόωμη ηλικία στην οποία εμφανίζεται.

Λέξεις κλειδιά: σωματικό βάρος, σωματικό ύψος, βηματόμετρο, καθιστική συμπεριφορά, νήπια.

8. Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

THE EFFECT OF PROGRAMS OF ADAPTED KINETIC EDUCATION, IN THE PROFESSIONAL RE-ESTABLISHMENT OF STUDENTS WITH INTELLECTUAL DELAY

Σαμουηλίδου Ε., Εμίνοβιτς Φ., Καλτιριμίδης Α., Τζουβελέκης Π., Κούρλα Ε.
 Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.
 Καλλιθέας - Αγίου Δημητρίου, Αθήνα Αργοστολίου 65 Άγιος Δημήτριος 17342
 Αθήνα 17342
thkalt@sch.gr

Στην παρούσα εργασία εξετάστηκαν οι κινητικές δεξιότητες μαθητών με Νοητική Υστέρηση σε Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Με την μελέτη αυτή επιχειρείται μια προσπάθεια Προγραμμάτων Προσαρμοσμένης Κινητικής Αγωγής κάτι που θα βοηθήσει την επαγγελματική αποκατάσταση των μαθητών που φοιτούν στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε σε Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, στο οποίο εξετάστηκαν 70 μαθητές με Νοητική Υστέρηση, Μ.Ο. ηλικίας 17,5 ετών. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε δύο ομάδες, στην Πειραματική ομάδα στην οποία εφαρμόστηκε Πρόγραμμα Κινητικής Αγωγής και στην ομάδα Ελέγχου. Βασικός στόχος της μελέτης ήταν να αποδειχθεί ότι Προγράμματα Προσαρμοσμένης Κινητικής Αγωγής ενισχύουν τις κινητικές δεξιότητες των μαθητών, σε ότι αφορά την επαγγελματική αποκατάστασή τους. Για τον προσδιορισμό των κινητικών δεξιοτήτων των μαθητών που εξετάστηκαν χρησιμοποιήθηκαν δοκιμασίες Προσαρμοσμένης Κινητικής Αγωγής όπως: Hand grip-test, Oz-test, Coloredo-test. Από τα αποτελέσματα της έρευνας φάνηκε ότι οι μαθητές της Πειραματικής Ομάδας σημείωσαν πρόοδο στις περισσότερες από τις εξεταζόμενες κινητικές δεξιότητες, σε αντίθεση με την ομάδα ελέγχου, η οποία δεν σημείωσε πρόοδο σε καμία δεξιότητα. Με την έρευνα αποδείχθηκε ότι η Προγραμματισμένη Προσαρμοσμένη Κινητική άσκηση, βοήθησε τους μαθητές με Νοητική Υστέρηση οι οποίοι φοιτούν σε Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.. Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία προέκυψαν, από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων, η δημιουργία Αναλυτικών Προγραμμάτων Προσαρμοσμένης Κινητικής Αγωγής, στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, είναι αναγκαία διότι βοηθάει τον προσδιορισμό των

κινητικών δεξιοτήτων των μαθητών κάτι που συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Λέξεις κλειδιά: νοητική υστέρηση Hand grip-test, Oz-test, Coloredo-test
Προσαρμοσμένης Κινητικής Αγωγής

9. ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
IMPACT OF AGE AND SEX ON MOTOR PROFICIENCY OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN

Τογανίδης Θ., Τσέτας Φ., Σταματιάδης Μ., Χριστοφορίδης Χ.
 Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
toganidis@panafonet.gr

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να μελετήσει τις διαφορές της κινητικής απόδοσης μεταξύ αγοριών και κοριτσιών πρώιμης σχολικής ηλικίας. Για τον σκοπό αυτό 169 παιδιά (86 κορίτσια και 83 αγόρια) ηλικίας $91,18 \pm 10,64$ μηνών από τις πρώτες τέσσερις τάξεις του Δημοτικού σχολείου αξιολογήθηκαν με την πλήρη μορφή της δέσμης Bruininiks-Oseretsky Test of Motor Proficiency (BOTMP). Η δέσμη αυτή περιλαμβάνει 46 τεστ κατανεμημένα σε 8 ενότητες: 1. ταχύτητα κίνησης και ευκινησία, 2. ισορροπία, 3. αμφίπλευρο συντονισμό, 4. δύναμη, 5. συντονισμό άνω άκρων, 6. χρόνο αντίδρασης, 7. οπτικοκινητικό έλεγχο, και 8. επιδεξιότητα και ταχύτητα άνω άκρων. Για τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης για δύο παράγοντες. (φύλο και ηλικία). Για τον έλεγχο των διαφορών εντός των ομάδων χρησιμοποιήθηκε το τεστ πολλαπλών συγκρίσεων του Sheffé. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι ο παράγοντας ηλικία επέδρασε στατιστικά σημαντικά στην διαμόρφωση των επιδόσεων στο δείκτη της αδρής κινητικής απόδοσης (τέσσερις πρώτες ενότητες), ($F_{3, 161} = 26.45$, $p < .05$), ενώ δε βρέθηκε σημαντική επίδραση του φύλου στον ίδιο δείκτη. Επίσης διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα ηλικία στο δείκτη λεπτής κινητικής απόδοσης (ενότητες 6, 7 και 8), ($F_{3, 161} = 22.44$, $p < .05$), ενώ δε διαπιστώθηκε σημαντική επίδραση του παράγοντα φύλο. Αντίστοιχα αποτελέσματα προέκυψαν και για τον συνολικό δείκτη απόδοσης του BOTMP, όπου διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα σχολική τάξη ($F_{3, 161} = 32.48$, $p < .05$), ενώ δε διαπιστώθηκε σημαντική επίδραση του παράγοντα φύλο. Από τα αποτελέσματα συμπεραίνεται ότι αγόρια και κορίτσια των τεσσάρων πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου δεν παρουσιάζουν διαφορές στην κινητική απόδοση. Τέλος, όπως είναι αναμενόμενο η ηλικία είναι καθοριστικός παράγοντας για την κινητική απόδοση.

Λέξεις κλειδιά: κινητική ανάπτυξη, πρώιμη σχολική ηλικία, αδρή και λεπτή κινητική ικανότητα, test.

**10. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΤΟ BEERY VMI TEST
EVALUATION OF WRITING READINESS IN PRE-SCHOOL AGE
CHILDREN VIA BEERY VMI TEST**

Δεβελέγκα Π., Κίτσου Αι., Σταματιάδης, Μ., Χριστοφορίδης, Χ.
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
vpanagop@phyed.duth.gr

Η ικανότητα γραφής αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της σχολικής εμπειρίας των παιδιών, που συνδέεται άμεσα με ποικίλα κινητικά, γνωστικά και γλωσσικά στοιχεία. Στην προσχολική ηλικία οι γραφο-κινητικές ικανότητες αναπτύσσονται σταθερά και προοδευτικά, κυρίως όταν παρέχονται οι κατάλληλες εκπαιδευτικές οδηγίες. Σκοπός της εργασίας ήταν να αξιολογήσει το επίπεδο της ικανότητας γραφής παιδιών προσχολικής ηλικίας ως παράγοντα του οπτικο-κινητικού τους συντονισμού. Το δείγμα αποτέλεσαν 317 μαθητές ηλικίας 4,8 έως 7,1 (Μ.Ο.= 5,9, Τ.Α.= 0,32) ετών που φοιτούσαν σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία της Θεσσαλονίκης. Για την αξιολόγησή τους χρησιμοποιήθηκε το Beery VMI test, που περιλαμβάνει 21 δραστηριότητες αντιγραφής σχημάτων. Η ανάλυση διακύμανσης ως προς έναν παράγοντα έδειξε ότι δεν υπήρξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στην αντιγραφή της οριζόντιας γραμμής και του κύκλου μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Αντίθετα, στατιστικά σημαντικές διαφορές παρατηρήθηκαν καθώς αυξανόταν ο βαθμός δυσκολίας του τεστ και κυρίως στην αντιγραφή τριγώνου με έξι μικρούς κύκλους ($p < .01$), καθώς και του κύκλου και του τριγώνου ($p < .05$). Τα παιδιά των 6,7-7,1 (Μ.Ο=6,89, Τ.Α=0,32) ετών παρουσίασαν στο σύνολό τους ένα ικανοποιητικό επίπεδο γραφής σε σχέση με τα μικρότερα. Αντίθετα, οι μαθητές των 4,8-5,3 ετών (Μ.Ο=5,21, Τ.Α=0,28) αντιμετώπισαν δυσκολίες κατά την εκτέλεση των ασκήσεων και συγκέντρωσαν χαμηλά σκορ. Επιπλέον, κατά τη μέτρηση παρατηρήθηκε χαμηλή επίδοση και στις άλλες ηλικιακές ομάδες (5,4-5,9 (Μ.Ο=5,66, Τ.Α=0,33) και 6-6,5 ετών (Μ.Ο=6,28, Τ.Α=0,35), που πιθανόν να οφείλεται στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά τη διαδικασία αντιγραφής των γεωμετρικών σχημάτων όπως η οριζόντια γραμμή, ο κύκλος και όλα τα υπόλοιπα σχήματα. Συμπερασματικά, τα παιδιά ηλικίας 6,7-7,1 ετών φαίνεται ότι είναι περισσότερο έτοιμα για εκμάθηση γραφής γεγονός που δεν επηρεάζεται από τον παράγοντα φύλο. Επομένως, η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για μάθηση μπορεί να

πραγματοποιηθεί στο Νηπιαγωγείο, ωστόσο, η συστηματοποίηση της μελέτης στο πεδίο αυτό θα καταδείξει ιδιαίτερα χρήσιμες πληροφορίες για το γενικότερο εκπαιδευτικό σχεδιασμό.

Λέξεις κλειδιά: γραφοκινητική ικανότητα, ετοιμότητα γραφής, οπτικοκινητικός συντονισμός, προσχολική ηλικία

11. ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ CHILD INJURIES IN CREEK SUMMER CAMPS

Παπαγεωργίου Π., Μαυρομάτης Γ., Κώστα Γ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή

ppapageo@phyed.duth.gr

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η περιγραφή των τραυματισμών που προκαλούνται στους χώρους των κατασκηνώσεων σε παιδιά ηλικίας 7-15 ετών. Το αρχικό δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 29 κατασκηνώσεις, οι οποίες ανήκαν σε ενιαίο φορέα, εκ των οποίων 8 τελικά δέχτηκαν να συμμετάσχουν εθελοντικά στην παρούσα έρευνα (n=8). Για την καταγραφή και διερεύνηση των τραυματισμών που προκαλούνται στις ελληνικές κατασκηνώσεις χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο “Student Injury and Incident Report for use in Swedish Schools (SIIR)”, το οποίο συμπλήρωναν οι γιατροί σε συνεργασία με τους αρχηγούς των κατασκηνώσεων. Σύμφωνα με την καταγραφή που πραγματοποιήθηκε συνολικά προκλήθηκαν 726 τραυματισμοί. Από το σύνολο των τραυματισμών 427 (58.8%) προκλήθηκαν στα αγόρια και 299 (41.2%) στα κορίτσια. Τα σημαντικότερα αίτια πρόκλησης τραυματισμών στα παιδιά της κατασκήνωσης ήταν η πτώση, το γλίστρημα, το χτύπημα από κάποιο αντικείμενο, το τσίμπημα και η πτώση από σταθερό σημείο. Τα σωματικά μέλη που τραυματίστηκαν συχνότερα ήταν το γόνατο, το κεφάλι και ο αστράγαλος. Όσον αφορά τις δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των οποίων προκλήθηκαν οι τραυματισμοί σχετιζονταν κυρίως με την συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες και τις ελεύθερες μορφές παιχνιδιού. Η συλλογή πληροφοριών μέσω ενός τέτοιου συστήματος μπορεί να συμβάλει στην καταγραφή της συχνότητας και των κύριων χαρακτηριστικών των τραυματισμών, καθώς επίσης και στον προσδιορισμό των παραγόντων που συμβάλλουν στην πρόκληση τους. Δημιουργώντας ένα τέτοιου είδους σύστημα επίβλεψης, οι χώροι των κατασκηνώσεων θα γίνουν ασφαλέστεροι και τα παιδιά που θα τις επισκέπτονται θα αποκομίζουν λιγότερο συχνά την εμπειρία ενός αρνητικού συμβάντος, όπως αυτό του τραυματισμού.

Λέξεις κλειδιά: αίτια πρόκλησης, σωματικό μέλος, δραστηριότητες

**12. ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ
ΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
«ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»
A STUDY OF THE CONSTRUCT VALIDITY OF THE DEMOCRITUS-
PSYCHOMOTOR ASSESSMENT TOOL FOR PRESCHOOL CHILDREN**

Βενετσάνου Φ., Αγγελούσης Ν., Χριστοφορίδης Χ., Ταξιλδάρης Κ., Μαυρομάτης Γ.

4^ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.,
69100 Κομοτηνή
venetsan@cs-net.gr

Η εγκυρότητα της πληροφορίας που παρέχει ένα εργαλείο αξιολόγησης, για τον πληθυσμό στον οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, αποτελεί τη σημαντικότερη παράμετρο για την επιλογή του. Το εργαλείο ψυχοκινητικής αξιολόγησης παιδιών προσχολικής ηλικίας «Δημόκριτος» (Καμπιάς, Αγγελούσης, Γαβριηλίδου 2003) προϋποθέτει φθηνό εξοπλισμό, είναι λειτουργικό και ελκυστικό για τα παιδιά (μικρή διάρκεια εφαρμογής, παρουσίαση των τεστ μέσα από μικρές ιστορίες) και τέλος, ανταποκρίνεται στις συνθήκες των ελληνικών νηπιαγωγείων. Παρόλα αυτά, λόγω της πρόσφατης κατασκευής του, υπολείπεται επαρκούς υποστήριξης της εγκυρότητας του. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη της εγκυρότητας κατασκευής της δέσμης «Δημόκριτος» για την κινητική αξιολόγηση παιδιών 4-6 χρόνων, μέσω του ελέγχου των κριτηρίων: α) παραγοντική δομή, β) εσωτερική συνοχή και γ) επίδραση ηλικίας και φύλου στη συνολική επίδοση στη δέσμη. Στην έρευνα συμμετείχαν 435 παιδιά (238 αγόρια και 197 κορίτσια) από την Πελοπόννησο, ηλικίας 48-71 μηνών (ΜΟ=60.45 μήνες, ΤΑ= 6.98) τα οποία ταξινομήθηκαν σε τέσσερις ηλικιακές κατηγορίες [48-54 μηνών (n= 92), 54-59 μηνών (n= 92), 60-65 μηνών (n= 125) και 66-71 μηνών (n=126)]. Τα αποτελέσματα της παραγοντικής ανάλυσης κυρίων συνιστωσών, που εφαρμόστηκε στις επιδόσεις των παιδιών, ανέδειξαν μοντέλο που εξηγούσε συνολικά το 60.38 % της διακύμανσης και αποτελούνταν από έναν ισχυρό, πολυσυλλεκτικό παράγοντα και τρεις ασθενέστερους, υποστηρίζοντας την πρόταση των κατασκευαστών του «Δημόκριτου» για τη χρήση της συνολικής επίδοσης της δέσμης. Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης συσχέτισης, φάνηκε ότι και τα 13 επιμέρους τεστ της δέσμης σχετιζόνταν στατιστικά σημαντικά ($p < .001$) με τη συνολική επίδοση. Τέλος, η ηλικία φάνηκε να έχει στατιστικά

σημαντική επίδραση στις συνολικές επιδόσεις των παιδιών ($F_{3,427} = 39.05$, $p < .001$, $\eta^2 = .215$). Οι επιδόσεις των παιδιών κάθε ηλικιακής κατηγορίας ήταν υψηλότερες από τις επιδόσεις των μικρότερων κατηγοριών. Αντίθετα, δε σημειώθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των επιδόσεων αγοριών και κοριτσιών. Τα παραπάνω ευρήματα υποστηρίζουν την εγκυρότητα κατασκευής της δέσμης «Δημόκριτος», συνάδοντας στην εφαρμογή της για την κινητική αξιολόγηση παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Λέξεις κλειδιά: έλεγχος τεχνικής καταλληλότητας δέσμης

**13. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΡΜΟΣΤΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
EVALUATION OF THE INFLUENCE OF AN EXERCISE PROGRAM FOR
THE IMPROVEMENT OF COORDINATION IN PRESCHOOL AGE**

Πετροκτίστης Χ., Χριστοφορίδης Χ., Αγγελούσης Ν., Ταξιλδάρης Κ.
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή
petroktistis@yahoo.gr

Τα περισσότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά την έναρξη της σχολικής ηλικίας, τόσο σε κινητικό όσο και σε μαθησιακό επίπεδο, συνδέονται με την απουσία κατάλληλων προγραμμάτων άσκησης για την ανάπτυξη των συναρμοστικών ικανοτήτων στην προσχολική ηλικία. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αξιολόγηση της επίδρασης ενός προγράμματος άσκησης για τη βελτίωση των συναρμοστικών ικανοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 160 παιδιά προσχολικής ηλικίας (4-6 ετών). Πραγματοποιήθηκε αρχική και τελική αξιολόγηση των συναρμοστικών ικανοτήτων με τη χρήση της δέσμης PAT-Pre, με ενδιάμεσο παρεμβατικό πρόγραμμα διάρκειας 18 εβδομάδων. Για τον έλεγχο των στατιστικών υποθέσεων χρησιμοποιήθηκε η πολυμεταβλητή ανάλυση διακόμανσης (MANOVA) με 4 ανεξάρτητους παράγοντες εκ των οποίων ο ένας (μέτρηση) ήταν επαναλαμβανόμενος [2 (ομάδα) X 2 (φύλο) X 4 (ηλικία) X 2 (μέτρηση)]. Από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική βελτίωση, μετά από την εφαρμογή του προγράμματος, σε όλες τις δοκιμασίες της δέσμης ($p < .05$). Συμπερασματικά, η εφαρμογή ενός προγράμματος άσκησης διάρκειας τριών μηνών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, βελτίωσε σημαντικά τις συναρμοστικές τους ικανότητες. Με δεδομένη τη σημαντικότητα της συναρμογής για την ανάπτυξη όλων των παραμέτρων της προσωπικότητας, η βελτίωση της πιθανόν να πρέπει να θεσμοθετηθεί με την εισαγωγή του μαθήματος Φυσικής Αγωγής στο νηπιαγωγείο.

Λέξεις κλειδιά: συναρμοστικές ικανότητες, δέσμη τεστ, Democritos PAT-Pre, προσχολική ηλικία

Ευρετήριο Συγγραφέων

	Σελίδα
Αγγελούσης Ν., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	15, 19, 21, 23, 25, 26, 35, 37
Αλευριάδου Α., Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 53100 Φλώρινα	5
Αλμπανίδης Ε., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	15
Βαρσάμης Π. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Εγνατία 156, 54006 Θεσσαλονίκη	11
Βενετσάνου Φ., 4 ^ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου Η. Papadaki & Nails Str. 21100 Nafplio, Greece	25, 35
Βλαχόπουλος Σ., Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 62100 Σέρρες	3

	35
Γιαγκάζογλου Β., Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 62100 Σέρρες	3
Γιαννακίδου Δ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	21
Γιαννακούλια Β., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	17
Γκαζή Σ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	13
Γουλιμάρης Δ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	17
Δάκου Π., Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 53100 Φλώρινα	5
Δεβελέγκα Π., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	32

	36
Εμίνοβιτς Φ., Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Καλλιθέας – Αγίου Δημητρίου, Αθήνα Αργοστολίου 65 Άγιος Δημήτριος 17342 Αθήνα 17342	28
Ζάραγκας Χ., Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 62100 Σέρρες	3
Ιωαννίδου Ι., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	19
Καλτριμιδής Α., Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Καλλιθέας – Αγίου Δημητρίου, Αθήνα Αργοστολίου 65 Άγιος Δημήτριος 17342 Αθήνα 17342	28
Καμπάς Α., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	13, 15, 17, 21
Καμπίτοης Χρ., Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 62100 Σέρρες	3

	37
Καρτασίδου Λ., Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Εγνατία 156, 54006 Θεσσαλονίκη	11
Κίτσου Αι., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	32
Κούρλα Ε., Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Καλλιθέας - Αγίου Δημητρίου, Αθήνα Αργοστολίου 65 Άγιος Δημήτριος 17342 Αθήνα 17342	28
Κώστα Γ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	34
Μαυρομάτης Γ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	19, 34, 35
Μιχαηλίδης Ι., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	21
Μιχαλοπούλου Μ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	21, 23
Νάκου Ι., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	17

	38
Ντουρουντός Ι., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	21
Ξανθή Π., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	13, 15
Παναγοπούλου Β., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	17
Παπαγεωργίου Π., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	34
Παπαδόπουλος Δ., Καραϊσκακη 4, 66031 Καλαμπάκι, Δράμας	7
Παυλίδου Σ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	23
Πετροκτίστης Χ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	37
Πρίμπα Ε., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	21

	39
Σαμουηλίδου Ε., Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Καλλιθέας – Αγίου Δημητρίου, Αθήνα Αργοστολίου 65 Άγιος Δημήτριος 17342 Αθήνα 17342	28
Σαμψωνίδου Α., Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Εγνατία 156, 54006 Θεσσαλονίκη	11
Σέμογλου Κ., Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 53100 Φλώρινα	5
Σερμπέζης Β., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	17
Σιώπη Ν., Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 53100 Φλώρινα	5
Σταματιάδης, Μ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	30, 32
Στάμου Α., Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τ.Μ.Ε.Τ.	25
Ταξιλδάρης Κ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	7, 13, 35, 37

	40
Τέρση Π., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	26
Τζουβελέκης Π., Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Καλλιθέας - Αγίου Δημητρίου, Αθήνα Αργοστολίου 65 Αγιος Δημήτριος 17342 Αθήνα 17342	28
Τογανίδης Θ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	30
Τρούλη Κ., Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, 74100 Ρέθυμνο	9
Τσαπακίδου Α., Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 53100 Φλώρινα	5
Τσέτας Φ., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	30
Φατούρος Ι., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή	7, 15, 21, 26

Χατζηκωνσταντίνου Ε.,
Α. Παπανδρέου 222, 56626, Συκιές,
Θεσσαλονίκη

Χριστοφορίδης Χ.,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,
Τ.Ε.Φ.Α.Α., 69100 Κομοτηνή